

Helyzetkép

a megváltozott munkaképességek foglalkoztatásáról

2017- 2020

Helyzetkép a megváltozott munkaképességek foglalkoztatásáról - 2017-2020

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) által működtetett Munkaerőfelmérés alapadatgyűjtése 2017. II. negyedévében és azóta minden év második negyedévében olyan információkkal egészül ki, amely lehetőséget ad a megváltozott munkaképességű népesség lehatárolására, demográfiai és munkaerőpiaci jellemzői bemutatására, a változások nyomon követésére. A kérdéseket a II. negyedévi mintába tartozó 19–64 éves személyek válaszolják meg.

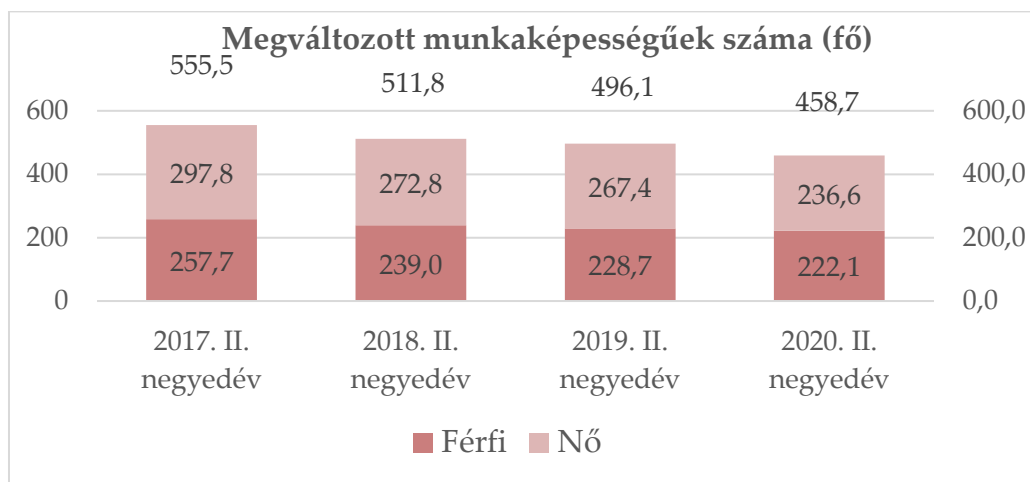
A következőkben ezeknek az információknak a segítségével mutatjuk be a megváltozott munkaképességű személyek demográfiai és más jellemzőit. Azokban a dimenziókban, ahol időbeliségnek jelentősége van, bemutatjuk az adatok változását, más esetekben a legközelebbi időszakra koncentrálnunk.

A KSH utolsó publikációja a 2020. II. negyedéves felvételből származik.

Jellemzők

Megváltozott munkaképességűek száma

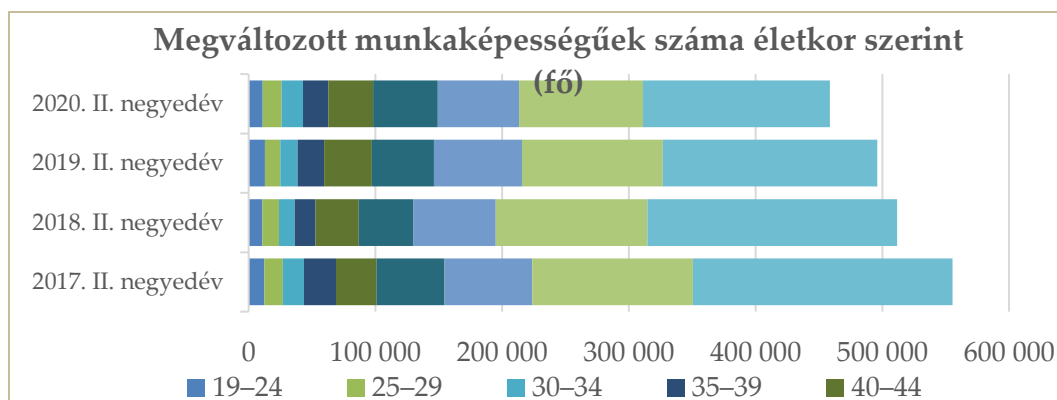
A vizsgált időszakban 2020-ra a megváltozott munkaképességűek száma 555,5 ezer főről 458,7 ezer főre csökkent a KSH mérése alapján. 2017. és 2019. között a férfiak aránya 46,1% és 46,7% között volt. 2020-ra a megváltozott munkaképességűek körében emelkedett a férfiak aránya 48,4%-ra, de továbbra is a nők többsége a jellemző.

Forrás: KSH

Megváltozott munkaképességűek életkor összetétele

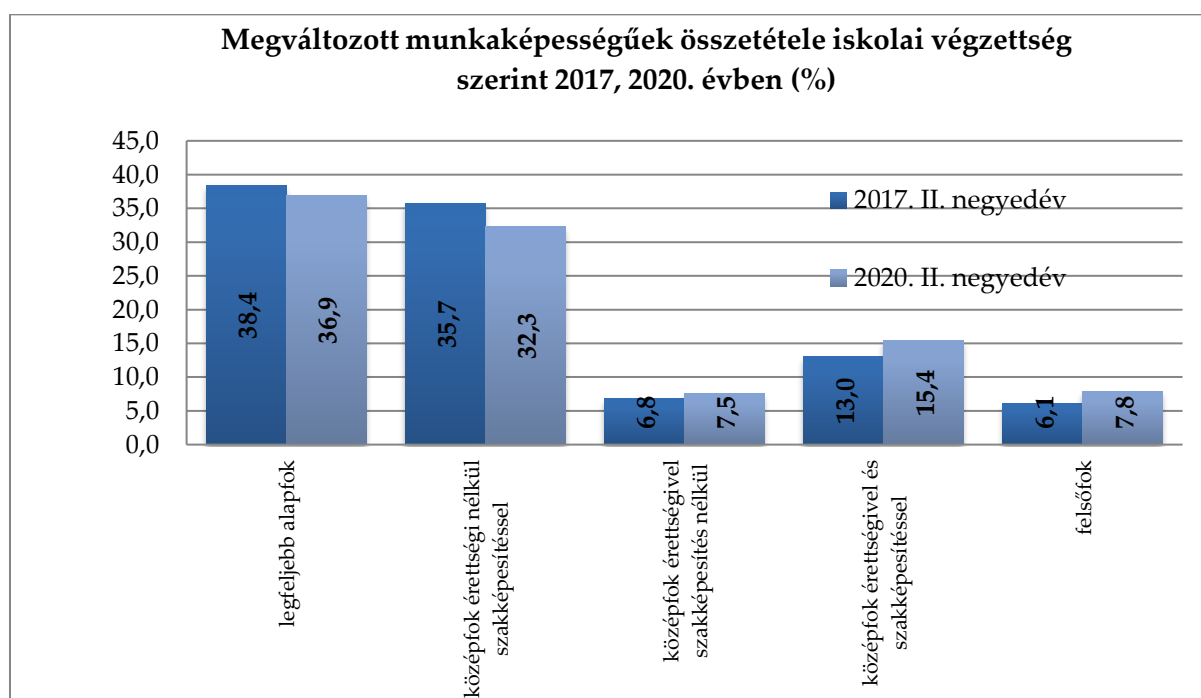
A megváltozott munkaképességű személyek életkori összetételére jellemző, hogy a vizsgált időszakban a legidősebb két korcsoportban (55-59 és 60-64 éveset) többen vannak, mint az alatta lévő hét kohorszban.

Forrás: KSH

Iskolai végzettség szerinti összetétel

A vizsgált időszakban a megváltozott munkaképességűek mintegy 73%-a legfeljebb általános iskolai vagy szakmunkás végzettséggel rendelkezett (2020-ban 317,6 ezer fő volt a számuk). 2020-ban az érettségivel rendelkezők aránya 23,0% volt, ebből szakma nélkül, csak érettségivel rendelkezők arány 7,5%. A felsőfokú végzettségű megváltozott munkaképességűek aránya 2020-ban, 1,7 százalékponttal magasabb, mint 2017-ben.

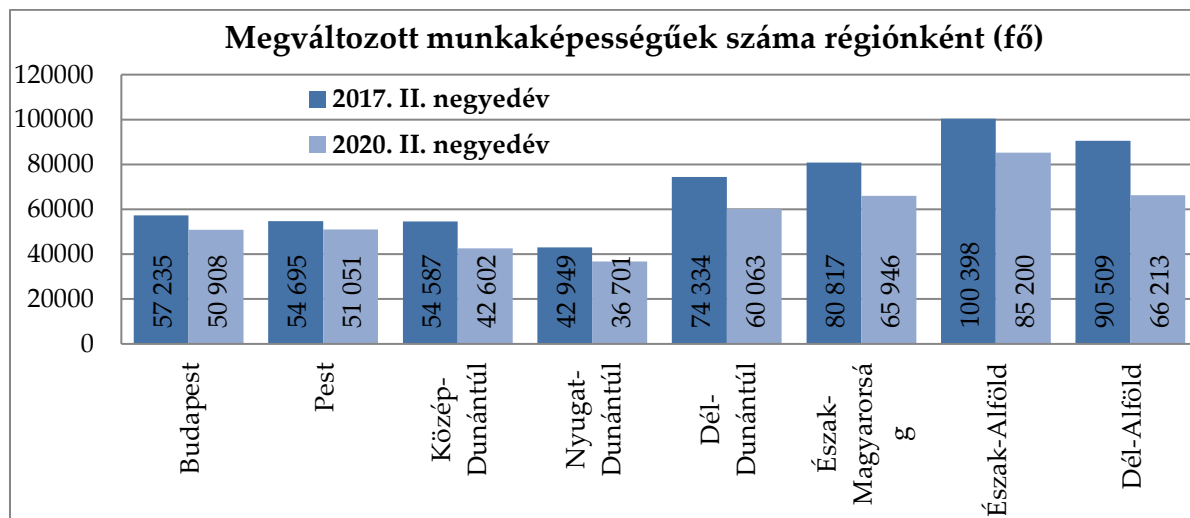
Forrás: KSH

Területi megoszlás

2020-ban a KSH felvétele szerint a legtöbb megváltozott munkaképességű személy az Észak-Alföld régióban volt, mintegy 100,4 ezer fő, ez az országos létszám 18,6%-a. Szintén magas a számuk az Észak-Magyarország (14,4%) és a Dél-Alföld régióban (14,4%). Nyugat-Dunántúlon voltak legkevesebben, 36,7 ezer fő (8,0%).

2017. és 2020. között minden régióban csökkent a megváltozott munkaképességű személyek száma. A legnagyobb arányú csökkenés a Dél-Alföld régióban ment végbe 26,8%-al, 26,8%-kal (24,3 ezer fő) voltak kevesebben 2020-ban. A legkisebb mértékű

létszámcsökkenés Pest megyében (régió) történt 3,6 ezer fő, ami 9,3%-os csökkenésnek felel meg.

Forrás: KSH

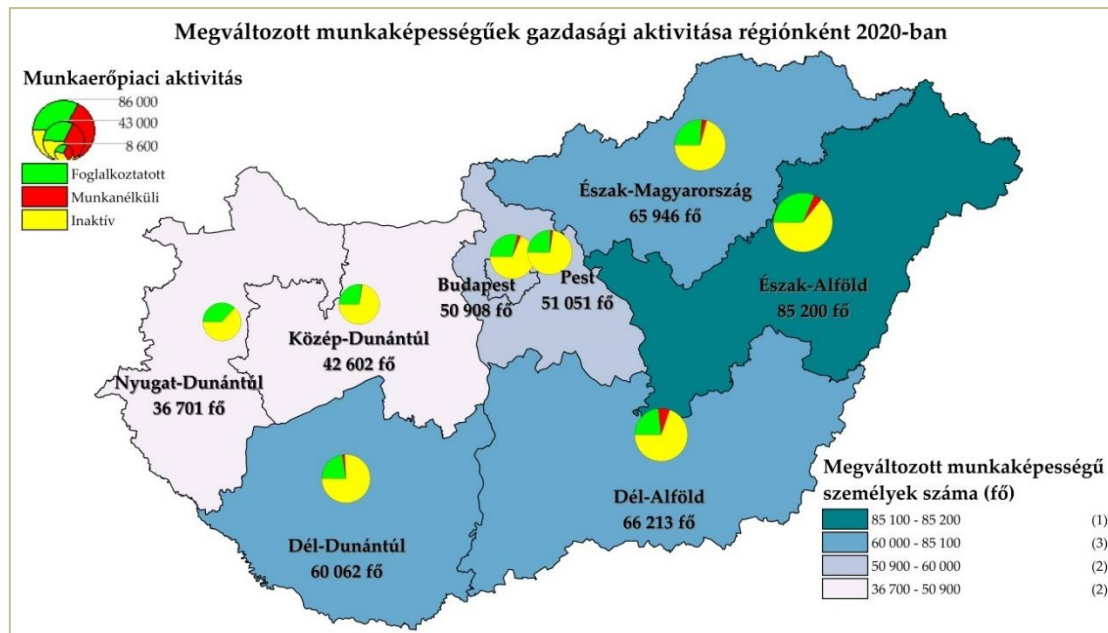
Megváltozott munkaképességűek gazdasági aktivitása

2020-ban a megváltozott munkaképességű személyek között országos szinten 27,5% (123,1 ezer fő) tekinthető foglalkoztatottnak. Munkanélküliek aránya 3,0%, amely 13,7 ezer főt jelentett. A vizsgált 19-64 korosztályon belül a megváltozott munkaképességű személyek 69,5%-a (318,9 ezer fő) inaktív.

Az egyes régiók közül a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási aránya a Nyugat-Dunántúl régióban volt a legmagasabb, 36,9%. Szintén magasnak tekinthető a foglalkoztatottak aránya az Észak-Alföld régióban (31,5%) és Budapesten (29,1%). A Dél-Dunántúl régióban (22,6%) és a Dél-Alföld régióban (23,4%) a legalacsonyabb a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási aránya.

A munkanélküliek aránya a Dél-Alföld régióban legmagasabb, 7,0% (4,6 ezer fő), a Nyugat-Dunántúl régióban nem volt munkanélküli a megváltozott munkaképességűek között.

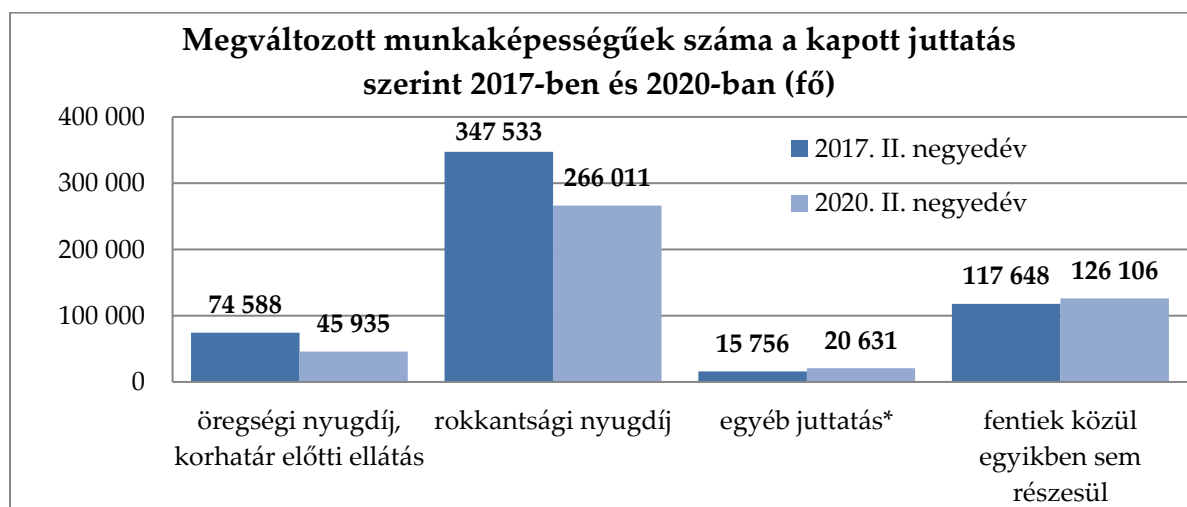
Az inaktívak aránya mindegyik régióban magas, de a Dél-Dunántúl régióban (75,8%), a Közép-Dunántúl régióban (72,3%) és a Pest megyében (72,6%) magasabb az átlagnál.

Forrás: KSH

A kapott juttatások

A vizsgált 2017-2020 közötti időszakban a megváltozott munkaképességű személyek közel háromnegyede kapott valamilyen juttatást. Legtöbben rokkantsági nyugdíjban részesültek 2017-ben 62,6% (347,5 ezer fő), 2020-ban pedig 58,0% (266,0 ezer fő).

Forrás: KSH

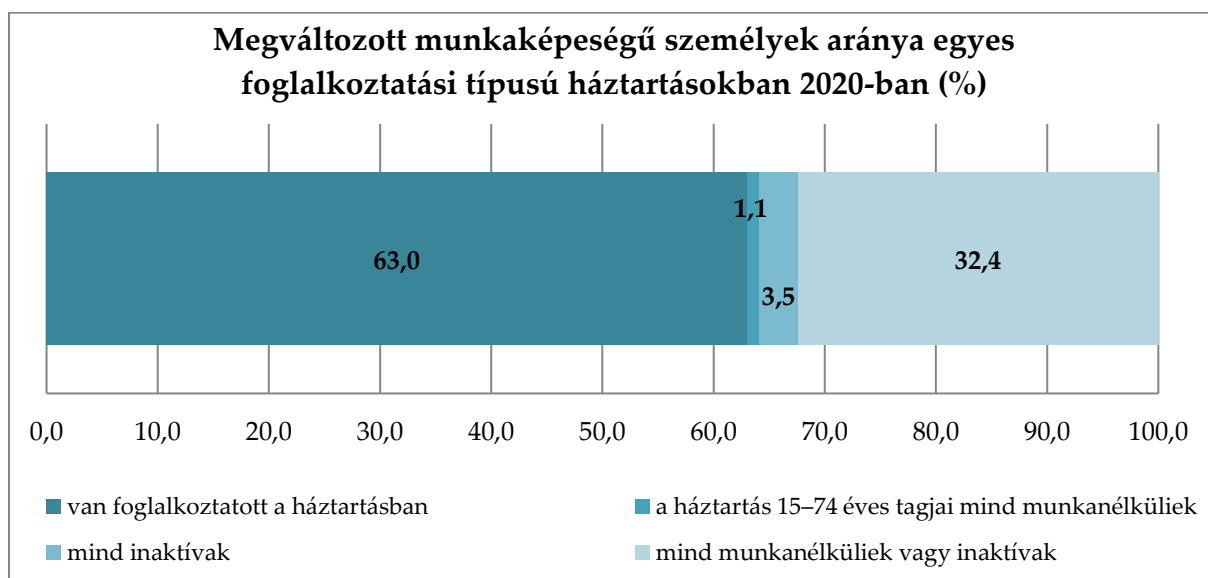
*Egyéb juttatás: gyed, gyes, gyet, özvegyi és ideiglenes özvegyi nyugdíj, árvaellátás, ápolási díj és egyéb járadék, pótlék, járandóság, kivéve a munkaerőpiaci támogatásokat.

Öregségi nyugdíjban 2017-ben 13,4%, míg 2020-ban 10,0% részesült. Az egyéb juttatásban részesültek aránya is csökken 2020-ra 1,7 százalékponttal 4,5%-ra (20,6 ezer fő). 2020-ban a megváltozott munkaképességűek közül juttatásban nem részesülők aránya és száma is jelentősen kisebb lett 2017-hez viszonyítva, a juttatás nélküliek száma 117,6 ezer főről 126,1 ezer főre nőtt, az arányuk pedig 6,3 százalékponttal emelkedve 27,5% lett 2020-ban.

Megváltozott munkaképességűek háztartásának néhány jellemzője 2020-ban

Háztartás aktivitása

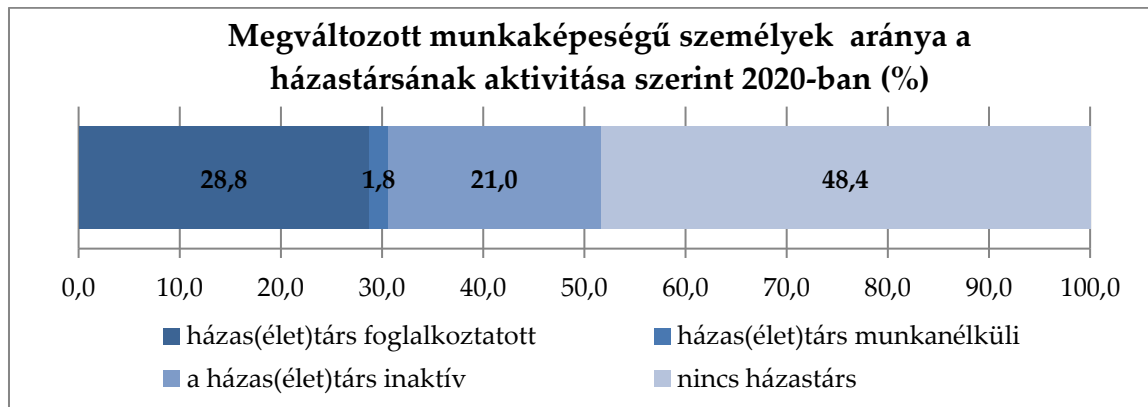
2020-ban a megváltozott munkaképességű személyek közül 289,2 ezer főnek (63,0%) van a háztartásában olyan személy, aki dolgozik. További 148,6 ezer főnek (32,4%) a háztartásában minden személy munkanélküli vagy inaktív. 3,5% (16,0 ezer fő) háztartásában mindenki inaktív. A vizsgált évben 4,8 ezer fő (1,1%) volt, akinek a háztartásában a háztartás 15–74 éves tagjai mind munkanélküliek.

Forrás: KSH

Házastárs aktivitása

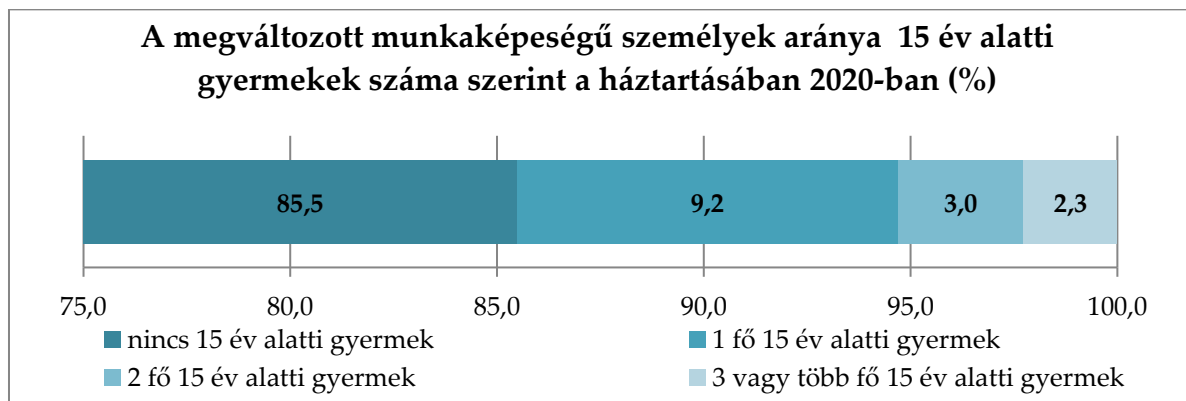
A megváltozott munkaképességű személyek 48,4%-ának (221,9 ezer fő) nem volt 2020-ban házastársa vagy élettársa. 123,0 ezer fő (28,8%) házas(élet)társának van munkája (foglalkoztatott). További, 96,5 ezer főnek (21,0%) az élettársa inaktív és a munkanélküli házas(élet)tárral élt 8,3 ezer (1,8%) megváltozott munkaképességű személy.

Forrás: KSH

15 év alatti gyermekek száma a megváltozott munkaképességűek háztartásában

2020-ban a megváltozott munkaképességű személyek 85,5%-ának (392,1 ezer fő) nincs 15 év alatti gyermeke a háztartásában. Egy 15 év alatti gyereke 42,2 ezer főnek (9,2%) volt, két 15 év alatti gyermeke 14,0 ezer főnek (3,0%) volt és 3 vagy több 15 év alatti gyermeke 10,4 ezer (2,3%) megváltozott munkaképességű személynek.

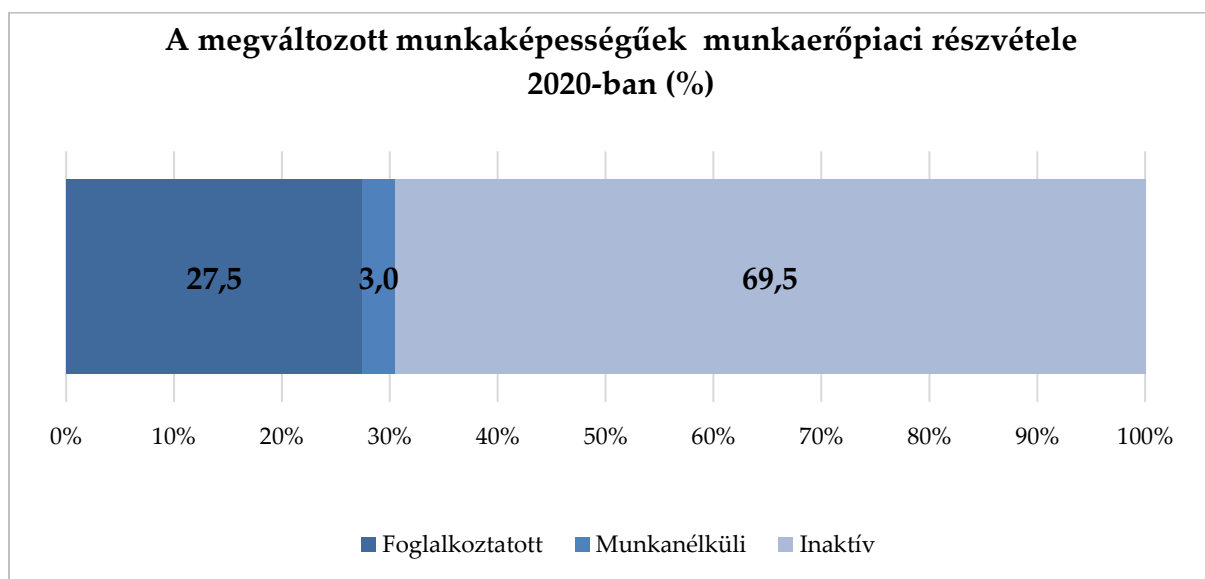

Forrás: KSH

Foglalkoztatás

Megváltozott munkaképességűek munkaerőpiaci részvétele

A KSH, 2020-ban mért adatai alapján megváltozott munkaképességű személyek közül 69,5% volt inaktív, ami 318,9 ezer főt jelent. A foglalkoztatottak aránya 27,5% (126,1 ezer fő) volt 2020-ban. Az összes 458,7 ezer megváltozott munkaképességű személy közül mindössze 13,7 ezer fő volt munkanélküli, ez az 3,0%-ot jelent.

Megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási mutatói

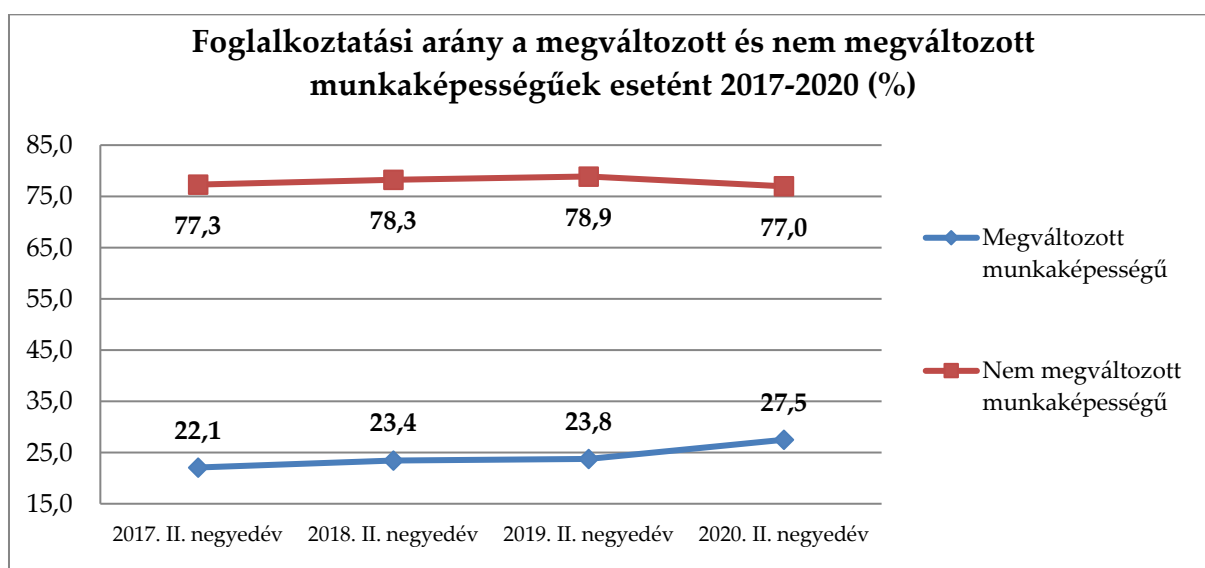
A megváltozott és nem megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási mutatóinak összehasonlítása

A következőkben bemutatjuk a megváltozott munkaképességűek és a nem megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási szintje közötti eltéréseket a foglalkoztatási mutatók alapján.

Foglalkoztatási arány

Foglalkoztatási arány a foglalkoztatottaknak a megfelelő korcsoportba tartozó népességhez viszonyított aránya.

Bár a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási aránya a vizsgált négy év alatt 5,4 százalékponttal nőtt 2020-ig 27,5%-ra, így is jelentősen elmarad a nem megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási arányától, ami 2020-ban 77,0% volt. A nem megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási aránya a vizsgált négy évben kis mértékben csökkent.

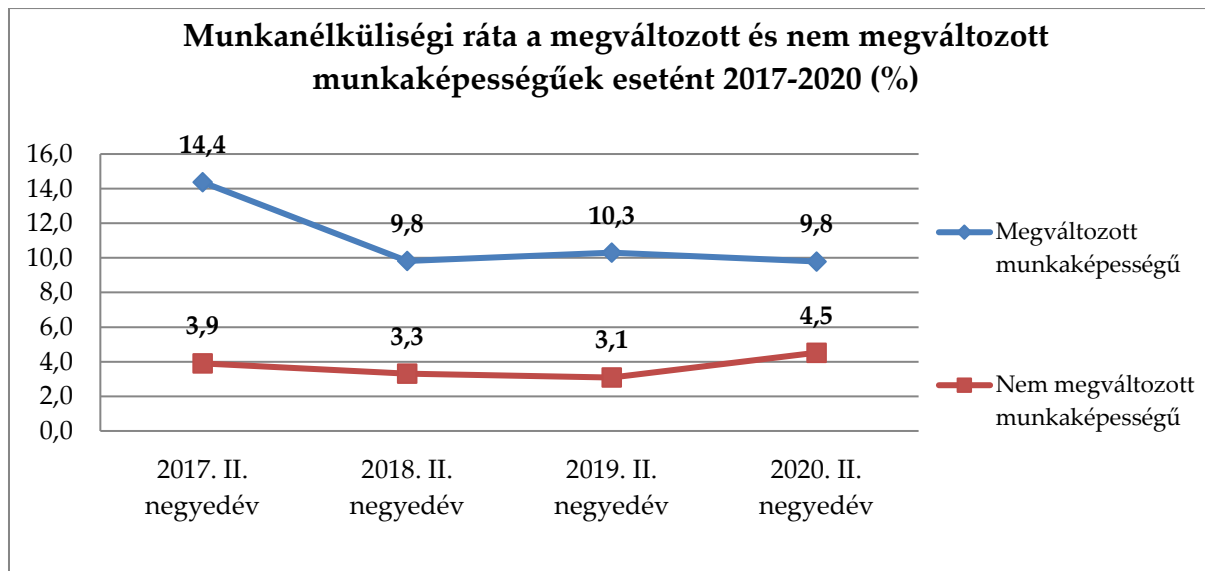
Forrás: KSH

Munkanélküliségi ráta

Munkanélküliségi ráta jelentése: a munkanélküliek aránya a gazdaságilag aktív népességben belül, százalékában kifejezve.

A megváltozott munkaképességűek munkanélküliségi rátája a vizsgált négy év alatt 4,6 százalékpontot csökkenve 9,8% volt 2020-ban. Ez az arány a csökkenés ellenére is több mint kétszerese a nem megváltozott munkaképességűek esetén mért munkanélküliségi rátának, ami 4,5% volt 2020.II. negyedévben.

A két csoport közötti munkanélküliségi ráta béli különbség magas annak ellenére, hogy a megváltozott munkaképességűek rátája csökkent, a nem megváltozott munkaképességűeké pedig nőtt a vizsgált időszakban.

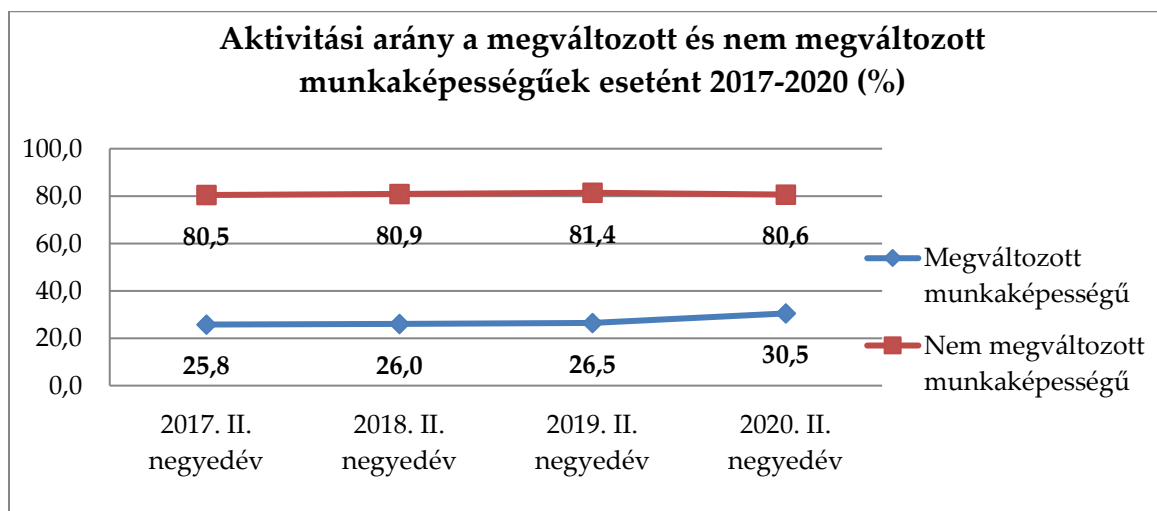

Forrás: KSH

Aktivitási arány

Aktivitási arány a gazdaságilag aktívak (foglalkoztatottak és munkanélküliek) népességen belüli aránya.

Az aktivitási arány a megváltozott munkaképességű személyek esetén a KSH mérése alapján, vizsgált 2017-2020 közötti időszakban 25,8%-ról 30,5%-ra emelkedett. Ezzel szemben a nem megváltozott munkaképességűek aktivitási rátája lényegében nem változott a vizsgált négy év alatt, 2020-ban ez a mutató 80,6% volt az esetükben.

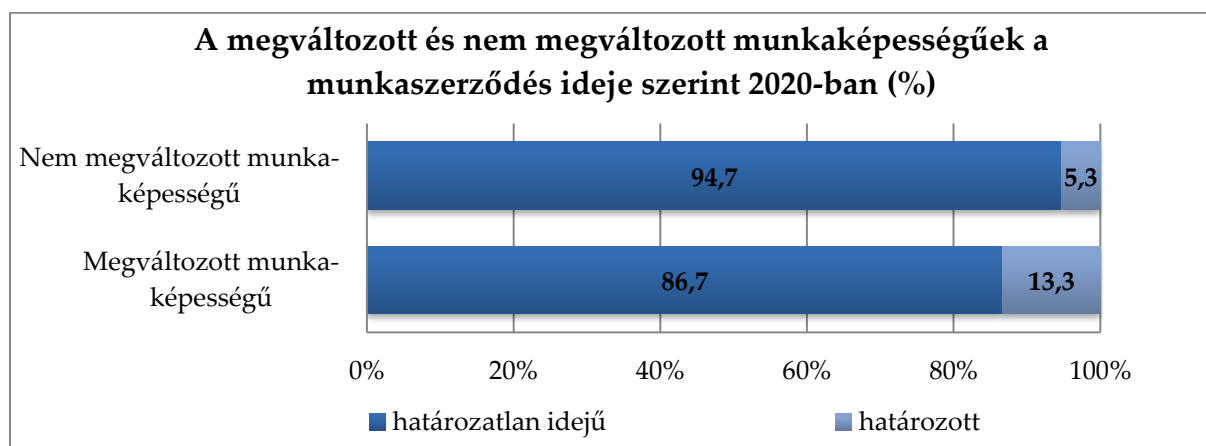

Forrás: KSH

A megváltozott munkaképességűek munkaszerződésének ideje

A megváltozott munkaképességű alkalmazásban álló foglalkoztatottak között 2020-ban 86,7% (97,6 ezer fő) rendelkezik határozatlan idejű munkaszerződéssel. A határozatlan idejű munkaszerződéssel foglalkoztatottak aránya 8,0 százalékponttal volt a magasabb a nem megváltozott munkaképességű foglalkoztatottak körében (94,7%).

Határozott idejű szerződéssel két és félszer annyi (13,5 ezer fő; 13,3%) megváltozott munkaképességű személy dolgozik, mint nem megváltozott munkaképességű (5,3%).

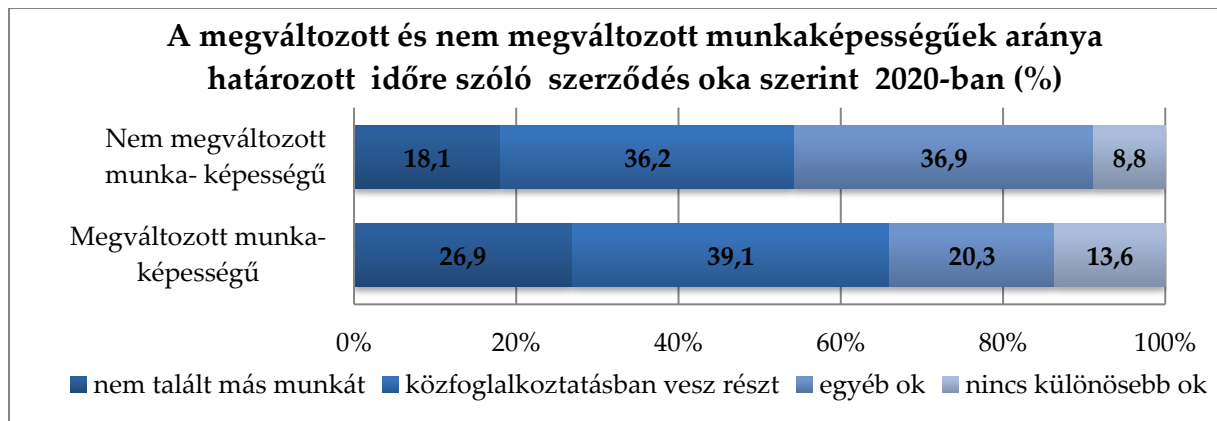

Forrás: KSH

A határozott időre szóló munkaszerződés oka

A megváltozott munkaképességűek körében a határozott idejű szerződés kötésének 2020-ban két fő okot mutatott ki a KSH, az egyik, hogy a személy közfoglalkoztatásban dolgozik (39,1% a határozott idejű szerződések között), a másik kiemelkedő ok az volt, hogy nem talált más munkát (26,9% 4,0 ezer fő).

A nem megváltozott munkaképességűek esetén csupán 18,1% azoknak az aránya, akiknek azért van határozott idejű szerződésük mert nem találtak más munkát.

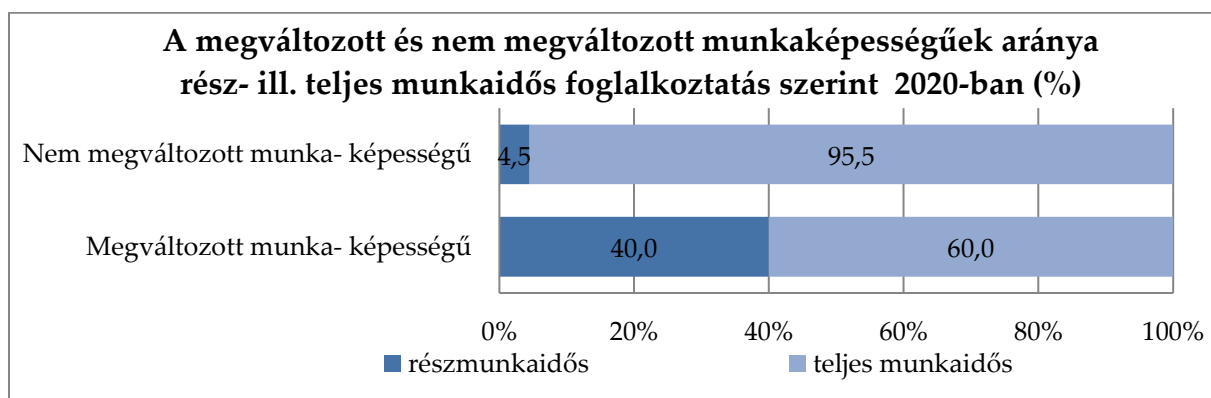

Forrás: KSH

A nem megváltozott munkaképességűek esetén a határozott idejű szerződések kötésének 6,9%-nál nincs különösebb oka, további 36,2% pedig közfoglalkoztatásban dolgozik.

Rész- illetve teljes munkaidős foglalkoztatás

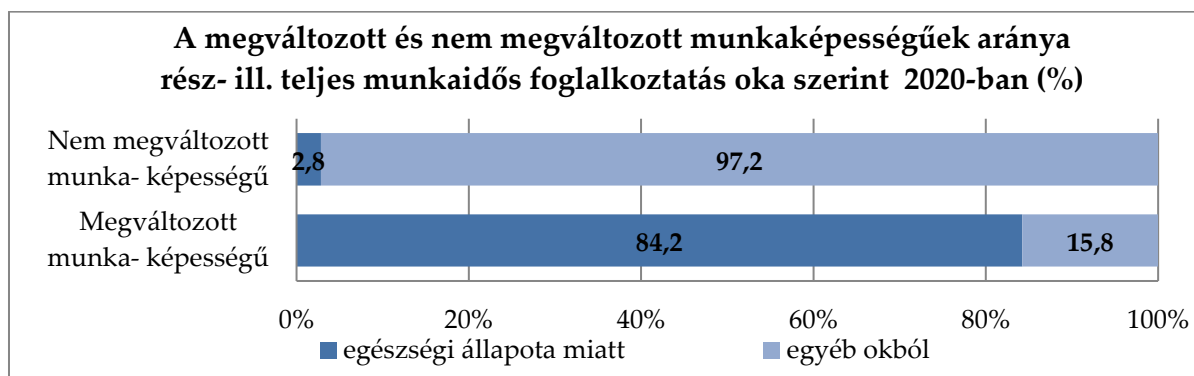
Az atipikus foglalkoztatások közül az egyik leggyakoribb a részmunkaidős foglalkoztatás Magyarországon. A megváltozott munkaképességű foglalkoztatottak között kiemelkedő arányban 40,0% (50,4 ezer fő) volt 2020-ban részmunkaidős foglalkoztatott, a nem megváltozott munkaképességűek közül csak 4,5% dolgozott részmunkaidőben.

Forrás: KSH

Rész- illetve teljes munkaidős foglalkoztatás oka

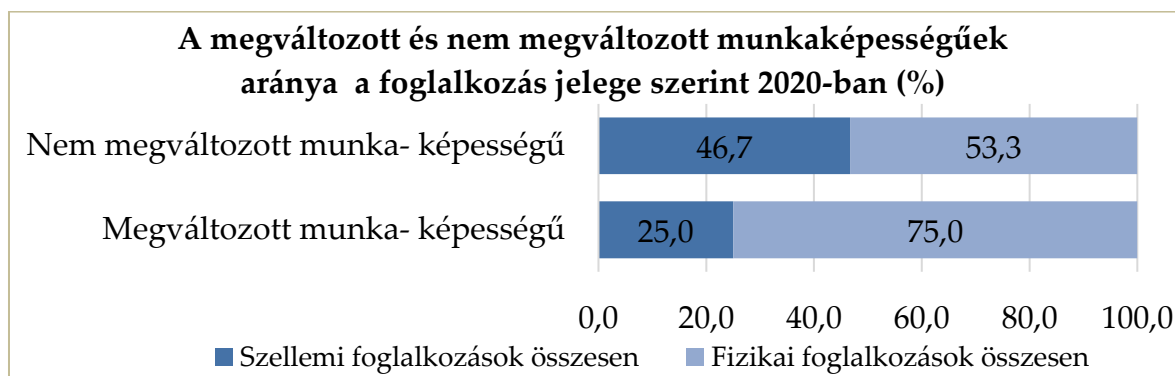
2020-ban a megváltozott munkaképességű részmunkaidőben foglalkoztatottak (nyilvánvaló módon) 84,2%-a az egészségi állapota miatt volt részmunkaidős. A nem megváltozott munkaképességűek között csak 2,8%, aki egészségi állapota miatt dolgozik részmunkaidőben.

Forrás: KSH

Foglalkozás FEOR-08 főcsoport

2020-ban a foglalkoztatott megváltozott munkaképességűek közül minden negyedik személy volt szellem foglalkozású, a fizikai foglalkozásúak arány 75,0% volt. a nem megváltozott munkaképességűek esetén a szellemi-fizikai foglalkozásúak aránya 46,7% és 50,3% volt.

Forrás: KSH

2020-ban a megváltozott munkaképességű személyek legnagyobb számban (32,8 ezer fő) a „szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozásokba” dolgozott, arányuk 26,0% volt. ebben a foglalkozáscsoportban dolgozó nem megváltozott munkaképességűek aránya mindössze 7,9% volt.

A megváltozott munkaképességűek által következő legnagyobb számban űzött foglalkozás a „gépkezelők, összeszerelők, járművezetők” foglalkozáscsoportba tartozott, az itt dolgozók száma 23,3 ezer fő volt, a nem megváltozott munkaképességűek körében az ezekben a foglalkozásokban dolgozók aránya 3,8% volt.

Az „ipari és építőipari” foglalkozásokban dolgozó megváltozott munkaképességűek száma 17,0 ezer fő (13,5%) volt, a nem megváltozott munkaképességűek esetén ez az arány 15,0% volt.

A fizikai foglalkozások közül a „kereskedelmi és szolgáltatási foglalkozásokban” további 15,8 ezer fő (12,5%) megváltozott munkaképességű személy dolgozott, a nem megváltozott munkaképességűekből 13,9% dolgozik ezekben a foglalkozásokban.

A „mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozásokban” 4,5%-os volt a megváltozott munkaképességűek részvétele, ez az arány a nem megváltozott munkaképességűek esetén is alacsony, 2,7%.

A szellemi foglalkozások közül a legmagasabb számú részvételt az „egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozásokban” mért a KSH a megváltozott munkaképességű személyeknél. A nem megváltozott munkaképességűek körében az ebben a foglalkozáscsoportban nagyobb arányban dolgoznak (16,2%).

A megváltozott és nem megváltozott munkaképességűek száma foglalkozási főcsoport szerint 2020-ban

	Megváltozott mk.	%	Nem megváltozott mk.	%	Együtt	=
Gazdasági, igazgatási, érdek-képviselői vezetők, törvényhozók	2093	1,7	153414	3,7	155507	3,6
Felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozások	8858	7,0	830739	19,9	839597	19,6
Egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozások	12161	9,6	674895	16,2	687057	16,0
Irodai és ügyviteli (ügyfélkapcsolati) foglalkozások	8403	6,7	286426	6,9	294829	6,9
Kereskedelmi és szolgáltatási foglalkozások	15789	12,5	580793	13,9	596582	13,9
Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások	5726	4,5	110816	2,7	116542	2,7
Ipari és építőipari foglalkozások	16989	13,5	626422	15,0	643411	15,0
Gépkezelők, összeszerelők, járművezetők	23278	18,5	575028	13,8	598307	13,9
Szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások	32809	26,0	329157	7,9	361966	8,4
Összesen	126106	100	4167692	100	4293798	100

Forrás: KSH

A „felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozásokban” közel háromszor akkora arányban (19,9%) dolgoznak a nem megváltozott munkaképességűek, mint a megváltozott munkaképességű személyek (7,0%).

Az „irodai és ügyviteli (ügyfélkapcsolati) foglalkozásokban” közel azonos arányban dolgoznak a nem megváltozott munkaképességű személyek (6,9%), mint a megváltozott munkaképességűek (6,7%).

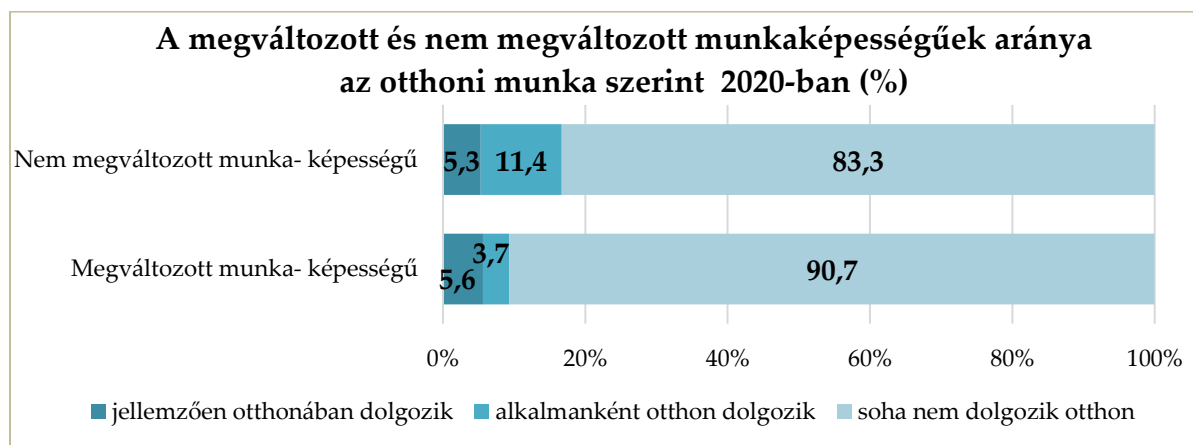
A vezetői, „gazdasági, igazgatási, érdek-képviselői vezetők, törvényhozók” foglalkozáscsoportban 2 százalékponttal alacsonyabb a megváltozott munkaképességűek aránya (1,7%), mint a nem megváltozott munkaképességűek aránya (3,7%).

Otthoni munka, távmunka

Az otthoni munkavégzés lehetősége csak keveseknek elérhető. Soha nem dolgozott otthon a megváltozott munkaképességűek 90,7%-a (114,3 ezer fő) és a nem megváltozott munkaképességűek 83,3%-a

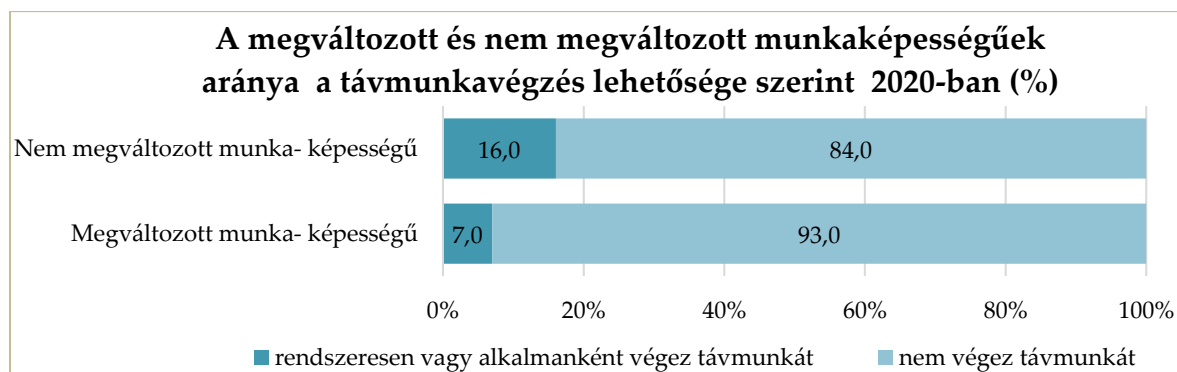
Az alkalmanként otthon dolgozók aránya a nem megváltozott munkaképességűek körében mintegy háromszor akkora (11,4%) arányú, mint a megváltozott munkaképességű személyek esetén (3,7%; 4,7 ezer fő).

A jellemzően az otthonában dolgozók aránya közel azonos a két vizsgált csoportban, a megváltozott munkaképességűek 5,6%-a, a nem megváltozott munkaképességűek 5,3% rendszeresen dolgozik otthon.

Forrás: KSH

Távmunka lehetőség mindkét vizsgált csoportban csak keveseknek volt elérhető 2020-ban. A megváltozott munkaképességűek 93,0%-a nem végzett távmunkát, a nem megváltozott munkaképességűek 84,0%-a. A távmunkavégzés lehetősége a Nem megváltozott munkaképességűek körében több mint kétszer akkora arányban (16,0%) van jelen, mint a megváltozott munkaképességű személyek körében (7,0%).

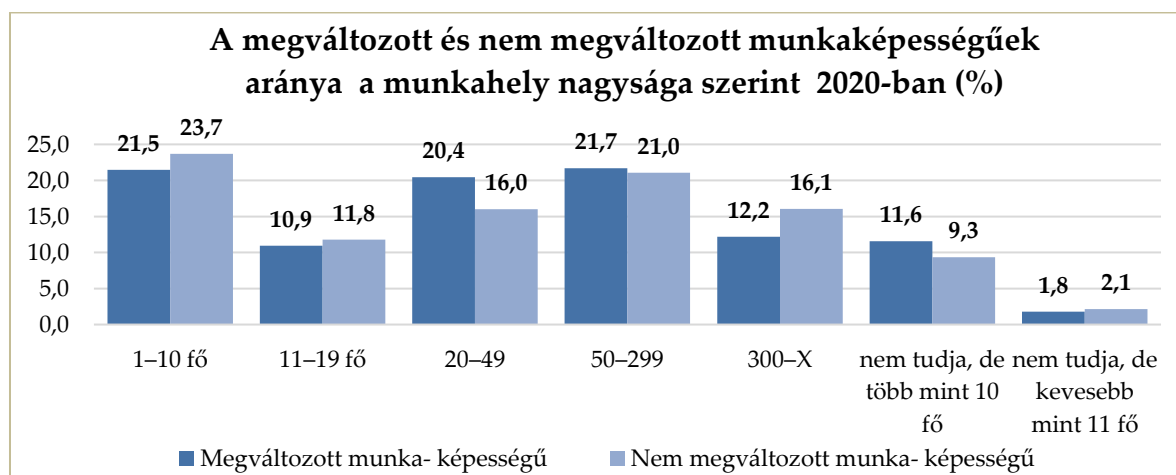
Forrás: KSH

Munkahely jellemzői

A következőkben röviden vázoljuk a megváltozott munkaképességűek munkahelyének néhány jellemzőjét, mint a vállalatnagyság, tulajdonforma és fő tevékenység.

A telephely dolgozóinak száma

A megváltozott munkaképességűek az 1-10 fős munkahelyeken (21,5%) és az 50-299 fős (21,7%) munkahelyeken dolgoznak legnagyobb arányban. A nem megváltozott munkaképességűek 23,7%-a dolgozik 1-10 fős munkahelyen és az 50-299 fős munkahelyeken 21,0%. A megváltozott munkaképességűek 10,9%-a 11-19 fős munkahelyen dolgozott 2020-ban, ebben a vállalat nagyságcsoportban a nem megváltozott munkaképességűek 11,8%-a dolgozott ilyen nagyságú munkahelyeken. Jellemzően két vállalat nagyságcsoportban tér el szignifikánsan a megváltozott munkaképességűek aránya és a nem megváltozott munkaképességűek aránya, a 20-49 fős és 300 fő feletti munkahelyeken. A 20-49 fős munkahelyeken a megváltozott munkaképességűek 20,4%-a dolgozik, 4,4 százalékponttal alacsonyabb az ebben a vállalt nagyságcsoportban dolgozó nem megváltozott munkaképességűek aránya. A 300 fő feletti kategóriában fordított a helyzet, a nem megváltozott munkaképességűek (16,1%) dolgoznak 3,9 százalékponttal magasabb arányban.

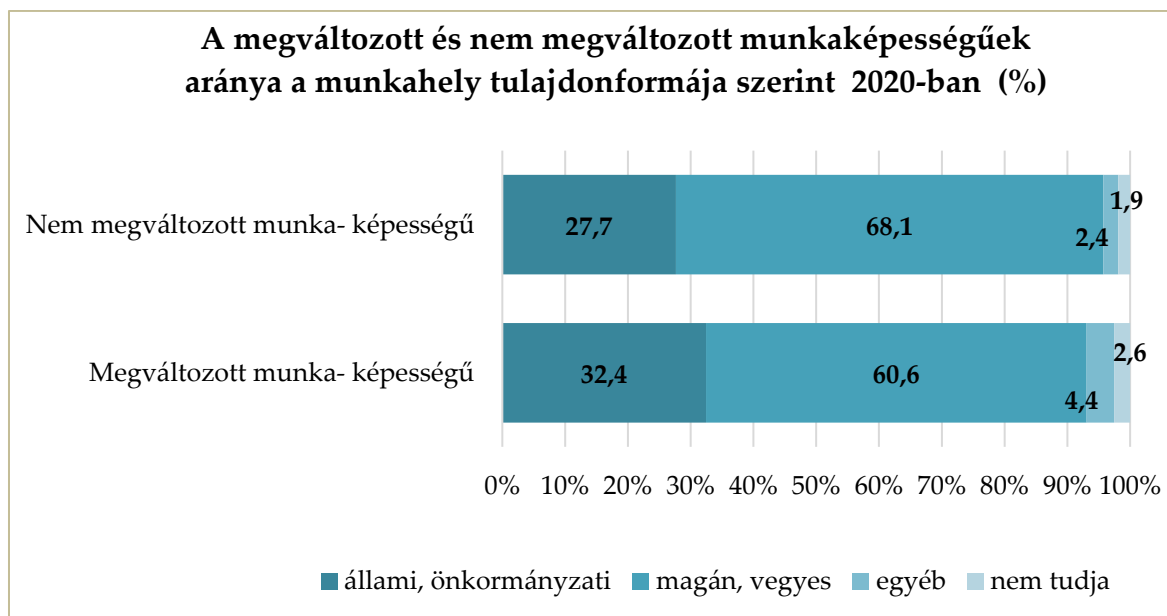
Forrás: KSH

A munkahely tulajdonformája

A megváltozott munkaképességűek 32,4%-a állami, önkormányzati tulajdonú munkahelyen volt 2020-ban, közel hasonló arány volt a nem megváltozott munkaképességűek munkahelyeinek esetében is (27,7%).

A magán és vegyes tulajdonú munkahelyek a megváltozott munkaképességűek 60,6%-ára volt jellemző 2020-ban, a nem megváltozott munkaképességűek 68,1%-a dolgozott ilyen munkahelyeken.

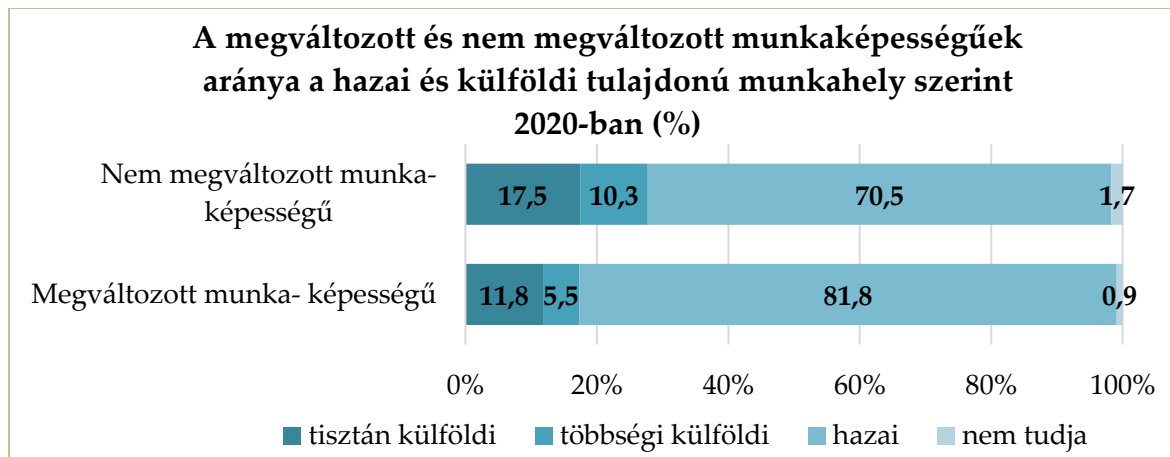
Az egyéb tulajdonforma a megváltozott munkaképességűek 4,4%-ára volt jellemző, nem ismert a tulajdon forma 2,6% esetében.

Forrás: KSH

A magán és vegyes tulajdonú munkahelyeken belül tisztán külföldi tulajdonú munkahelyeken dolgozott 2020-ban a megváltozott munkaképességű munkavállalók 11,8%-a (mintegy 9,0 ezer fő), további 5,5% többségi külföldi tulajdonosú munkahelyen dolgozik (4,2 ezer fő). A nem megváltozott munkaképességűek 17,5%-a dolgozik külföldi tulajdonú munkahelyeken és további 10,3% többségi külföldi tulajdonú munkahelyen.

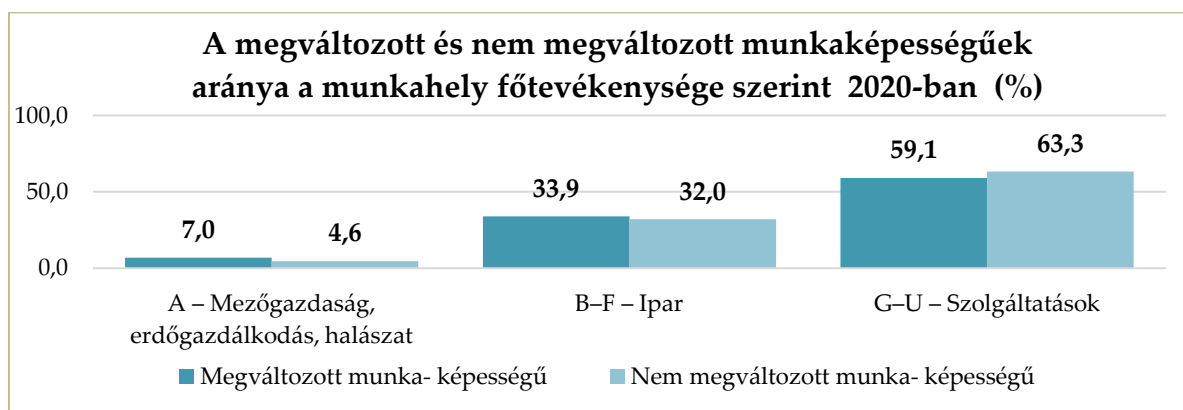
A megváltozott munkaképességűek 81,8%-a hazai tulajdonú munkahelyeken) dolgozik, a nem megváltozott munkaképességűek 70,5%-a.

Forrás: KSH

A munkáltató főtevékenysége szerint

A megváltozott munkaképességűek 59,1%-a (74,6 ezer fő) a szolgáltatások területén dolgozott 2020-ban, a nem megváltozott munkaképességűek ennél magasabb arányban, 63,3%. Az ipar területén a megváltozott munkaképességűek 1,9 százalékponttal magasabb arányban (33,9%; 33,9 ezer fő) dolgoztak, mint a nem megváltozott munkaképességűek (32,0%). A mezőgazdaságban is magasabb volt a megváltozott munkaképességűek aránya (7,0%), mint a nem megváltozott munkaképességűek körében (4,6%).

Forrás: KSH

A megváltozott munkaképességű ipari foglalkoztatottakon belül a többség (33,9 ezer fő) a feldolgozóiparban talált munkát magának.

A munkáltató főtevékenysége szektorok szerint 2020-ban

	Megváltozott munkaképességű (fő).	%
Mezőgazdaság	8793	7,0
Ipar	42762	33,9
ebből:		
Feldolgozóipar	33919	26,9
Szolgáltatások	74551	59,1
ebből:		
Kereskedelem, gépjárműjavítás	13449	10,7
Szállítás, raktározás	7563	6,0
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	3045	2,4
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	6290	5,0
Közigazgatás, védelem; kötelező tb.	10401	8,2
Oktatás	6247	5,0
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	15345	12,2
Egyéb tevékenység	3935	3,1

Forrás: KSH

A szolgáltatáson belül „Humán-egészségügyi, szociális ellátás” területén (15,3 ezer fő), a „Kereskedelem, gépjárműjavítás” (13,4 ezer fő) és a „Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás” (10,4 ezer fő) területén dolgozott legtöbb megváltozott munkaképességű személy 2020-ban. Legkevesebben a „Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás” (3,0 ezer fő) és az „Egyéb tevékenység” (3,9 ezer fő) területén dolgoztak megváltozott munkaképességű személyek

A nem foglalkoztatottak jellemzői

Korábbi munka jellegű tevékenység

A megváltozott munkaképességű személy közül 332,6 ezer fő volt a nem foglalkoztatottak száma 2020-ban. A nem foglalkoztatottak között döntő többségben (82,9%) voltak az olyan személyek, akiknek már korábban volt munkájuk, illetve jövedelemszerző tevékenységük, ez 275,0 ezer főt jelentett. A megváltozott munkaképességűek közül 56,7 ezer fő soha nem dolgozott (17,1%).

Az utolsó munka megszűnésének oka

A KSH megkérdezte, hogy a korábban munkahellyel rendelkező, megváltozott munkaképességűeknek milyen ok miatt szűnt meg a munkaviszonya. 2020-ban

A nem foglalkoztatott megváltozott munkaképességek utolsó munka megszűnésének oka 2020-ban

	Megváltozott munka- képességű	%
elveszítette az állását	36578	13,3
felmondott	4279	1,6
időszakos vagy szezonális munkája befejeződött	2718	1,0
gyermek-, felnőttápolás vagy családi kööttségek miatt	9097	3,3
betegség miatt	126071	45,8
nyugdíjazták	21574	7,8
rokkantsági nyugdíjazás	57894	21,1
vállalkozása megszűnt	1876	0,7
közfoglalkoztatása befejeződött	9309	3,4
egyéb okból	5609	2,0
Összesen	275005	100,0

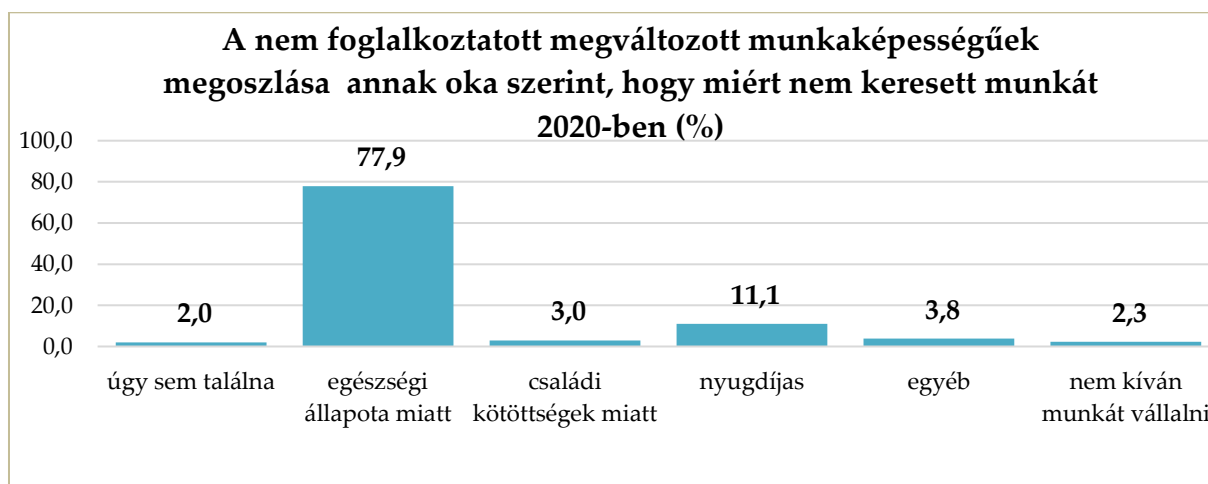
Forrás: KSH

A megváltozott munkaképességűek 45,8%-a (126,1 ezer fő) a betegséget jelölte meg a munkahely megszűnés legfőbb okának. A 2020-ban nem foglalkoztatottak 21,1%-a (57,9 ezer fő) rokkantsági nyugdíjazás miatt hagyta abba a munkát, további 7,8% (21,6 ezer fő) öregségi nyugdíjba vonult. A megváltozott munkaképességűek 14,9%-át elbocsátották vagy felmondott. További 4,4%-uknak a határozott idejű szerződése lejárt (időszakos vagy szezonális munka 1,0%; közfoglalkoztatás 3,4%).

Családi vagy ápolási kööttségek miatt a megváltozott munkaképességűek 3,3%-ának szűnt meg a munkája. Mintegy 1,9 ezer főnek a vállalkozása szűnt meg. 2,0%-nak pedig egyéb ok állt a munkahelyvesztés hátterében.

Az ok, amiért nem keresett munkát

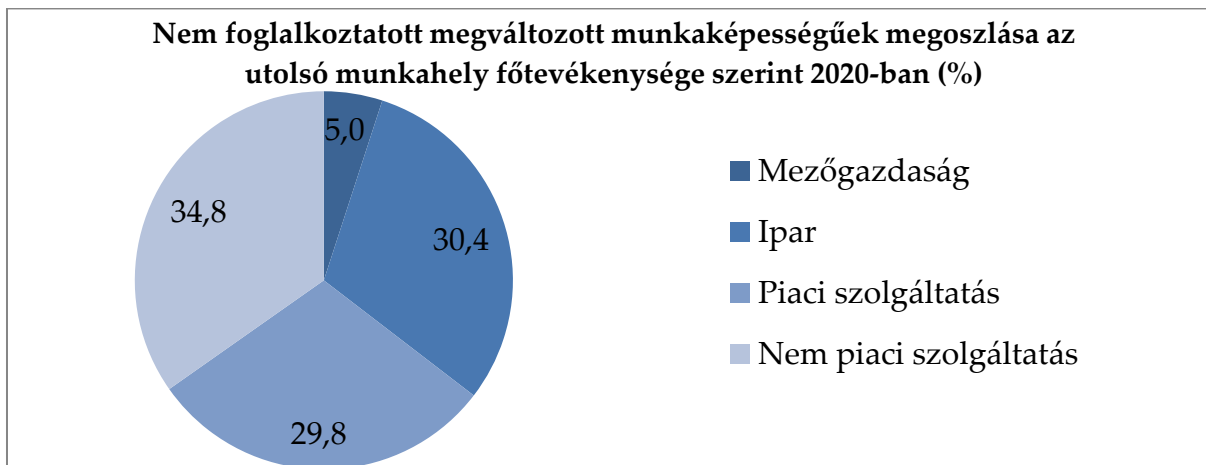
A KSH megkérdezte, hogy miért nem keresett munkát a munkahelyvesztést követően. A 2020-ban nem foglalkoztatott megváltozott munkaképességűek 77,9%-a az egészségi állapota miatt nem keresett új munkát. További 11,1%-uk nyugdíjasok ezért nem keresnek új munkát. 6,2 ezer fő (2,0%) azoknak a száma, akik lemondtak arról, hogy találnának megfelelő munkát. A megváltozott munkaképességű személyek családi- (3,0%) egyéb okok (3,8%) miatt nem keres munkát, 2,3% pedig nem kíván dolgozni.

Forrás: KSH

A volt munkahely főtevékenysége

2020-ban a nem foglalkoztatott megváltozott munkaképességűek 34,8%-ának az utolsó munkahelye a nem piaci szolgáltatási szektorba tartozott, ez 48,1 ezer főt jelentett.

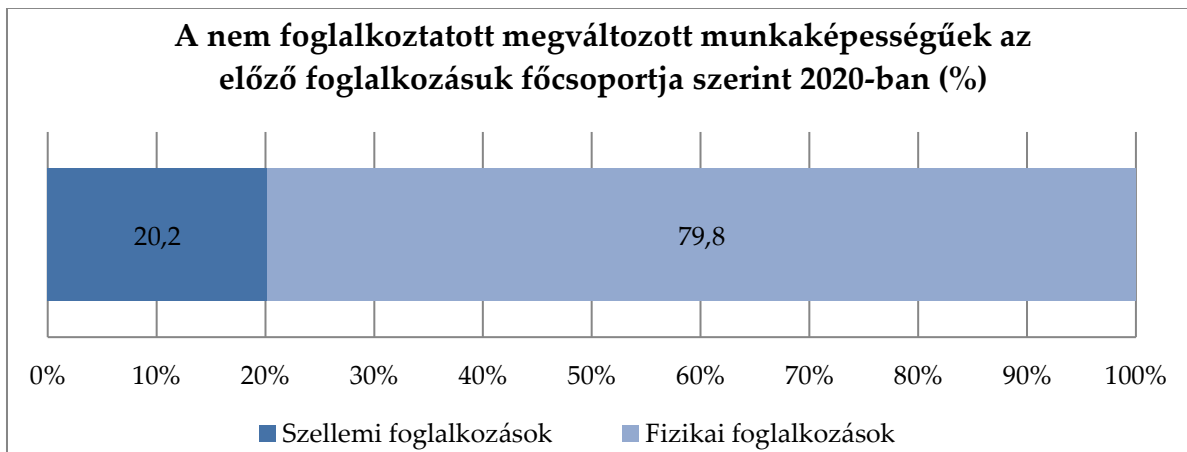

Forrás: KSH

A nem foglalkoztatott megváltozott munkaképességűek között 30,4% (42,1 ezer fő) volt azoknak az aránya, akiknek az utolsó munkahelye az ipari szektorba tartozott. Piaci szolgáltatásban működött 30,4% utolsó munkahelye, a mezőgazdaságban mindössze 5,0% (6,9 ezer fő) dolgozott korábban.

Az előző foglalkozásuk főcsoportja szerint

A 2020-ban nem foglalkoztatott megváltozott munkaképességűek 79,8%-a az utolsó munkahelyén fizikai foglalkozásokban dolgozott. A szellemi foglalkozásokban a nem foglalkoztatott megváltozott munkaképességűek 20,2%-adolgozott az előző munkahelyén.

Forrás: KSH

A nem foglalkoztatott megváltozott munkaképességűek közül legtöbben 33,0% (45,6 ezer fő) a „Szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások” foglalkozáscsoportba tartozott. Az utolsó munkahelyen 14,8% esetén a „Gépkezelők, összeszerelők, járművezetők”, 14,5% esetén a „Kereskedelmi és szolgáltatási foglalkozások” foglalkozáscsoportban történt a foglalkoztatás. A „Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások,, foglalkozáscsoportokban a nem foglalkoztatott megváltozott munkaképességűek 3,6%-a dolgozott az utolsó munkahelyén.

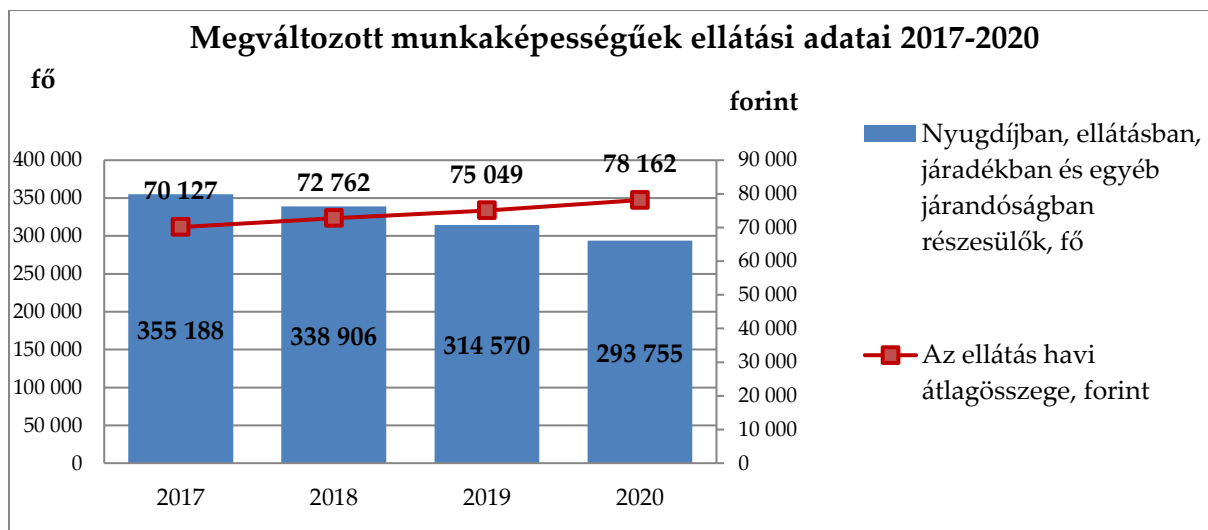
A szellemi foglalkozásokon belül legnagyobb arányban az „Irodai és ügyviteli (ügyfélkapcsolati) foglalkozásokban” dolgoztak az utolsó munkahelyükön a 2020-ban nem foglalkoztatott megváltozott munkaképességűek 7,3%. További 6,9%-uk az” Egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozásokban” dolgozott. „Felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozásokban az utolsó munkahelyen a vizsgált csoport 2,8%-a dolgozott és „Gazdasági, igazgatási, érdekképviseleti vezetők, törvényhozók” foglalkozáscsoportban dolgozott 3,2%.

Forrás: KSH

Nyugdíj, ellátás, járadék és egyéb járandóság

A KSH közli a nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő megváltozott munkaképességűek számát és teljes ellátásának havi átlagösszeget.

Forrás: KSH

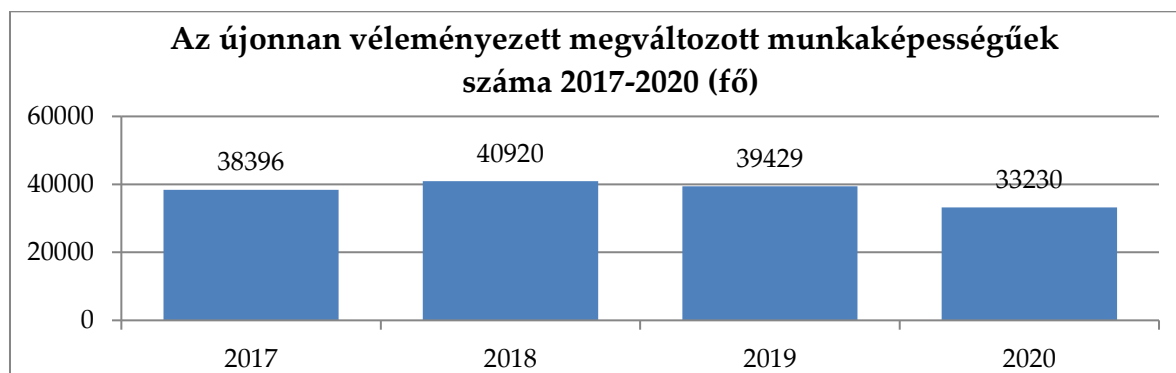
A vizsgált 2017-2020 közötti időszakban átlagosan 64-66% volt azoknak a megváltozott munkaképességűek az aránya, akik valamilyen ellátásban részesültek. A különböző ellátásokban részesülő megváltozott munkaképességűek száma csökkent, 2017-ben 355,2 ezer fő részesült valamilyen nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban, míg 2020-ban 293,8 ezer fő.

A havi egy főre jutó átlagos kifizetés ugyanakkor emelkedett, a vizsgált négy év alatt 70,1 ezer forintról 78,2 ezer forintra.

Az újonnan véleményezett megváltozott munkaképességűek száma

A komplex minősítés célja a megváltozott munkaképességű emberek ellátását igénylő személyek egészségi állapotának, önellátási képességének, valamint rehabilitálhatóságának orvosi, foglalkozási és szociális szempontú vizsgálata. A vizsgálat során a kérelmező egészségi állapotának, a rehabilitálhatóságnak, a rehabilitáció lehetséges irányának, a rehabilitációs szükségleteknek, továbbá a rehabilitációhoz szükséges időtartamnak a megállapítása.

Az újonnan minősített megváltozott munkaképességűek száma a vizsgált 2017-2020 közötti időszakban csökkent. 2017-ben 38,4 ezer új személy minősítése történt meg, 2018-ban 40,9 ezer főé. Majd 2018-tól csökkent az újonnan véleményezetttek száma, 2020-ban már csak 33,2 ezer újonnan véleményezett megváltozott munkaképességű volt.

Forrás: KSH

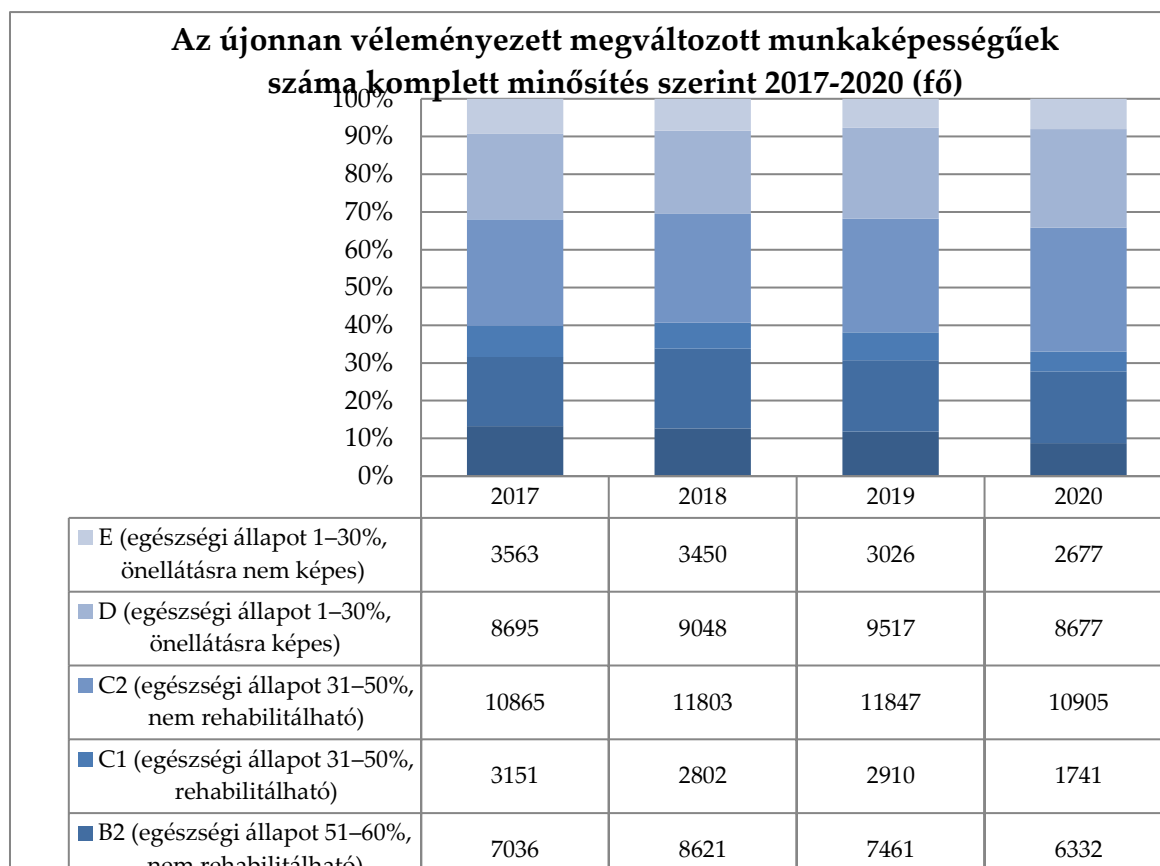
Milyen minősítési kategóriák

- B1**– foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható (51-60% közötti egészségi állapot).
- B2**– egészségi állapota alapján rehabilitálható, azonban a külön jogszabályban meghatározott egyéb körülményei miatt nem foglalkoztatható, foglalkozási rehabilitációja nem javasolt (51-60% közötti egészségi állapot).
- C1**– tartós foglalkozási rehabilitációt igénylő személy (31-50% közötti egészségi állapot).
- C2**– egészségi állapota alapján tartós rehabilitációt igényel, azonban a külön jogszabályban meghatározott egyéb körülményei miatt nem foglalkoztatható, foglalkozási rehabilitációja nem javasolt (31-50% közötti egészségi állapot).
- D**– csak folyamatos támogatással foglalkoztatható megváltozott munkaképességű munkavállaló (1-30% közötti egészségi állapot).
- E** – egészségkárosodása jelentős, önellátásra részben, vagy egyáltalán nem képes.

A minősítési kategóriák függvényében azok minősülnek megváltozott munkaképességű személynek, akik rendelkeznek a megállapításhoz szükséges feltételekkel, rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásra válhatnak jogosulttá. Az ellátás típusát az egészségi állapot mellett az érintett személy rehabilitálhatósága is befolyásolja.

Komplett minősítés szerint

2020-ban az újonnan minősítettek 32,8%-a „C2-es” (egészségi állapot 31–50%, nem rehabilitálható) kategóriába került, ez 10,9 ezer személyt jelentett, arányuk nőtt a vizsgált négy évben. Nagy számban kerültek a minősítés során a „D-es” (egészségi állapot 1–30%, önellátásra képes) kategóriába is, az újonnan minősítettek 26,1%-a (8,7 ezer fő). Az ebbe a kategóriába soroltak aránya évről-évere magasabb a vizsgált időszakban. A „B2-es” (egészségi állapot 51–60%, nem rehabilitálható) kategóriában nem változott az újonnan véleményezett aránya a vizsgált években, 2020-ban 19,1% volt az arányuk (63,3 ezer fő).

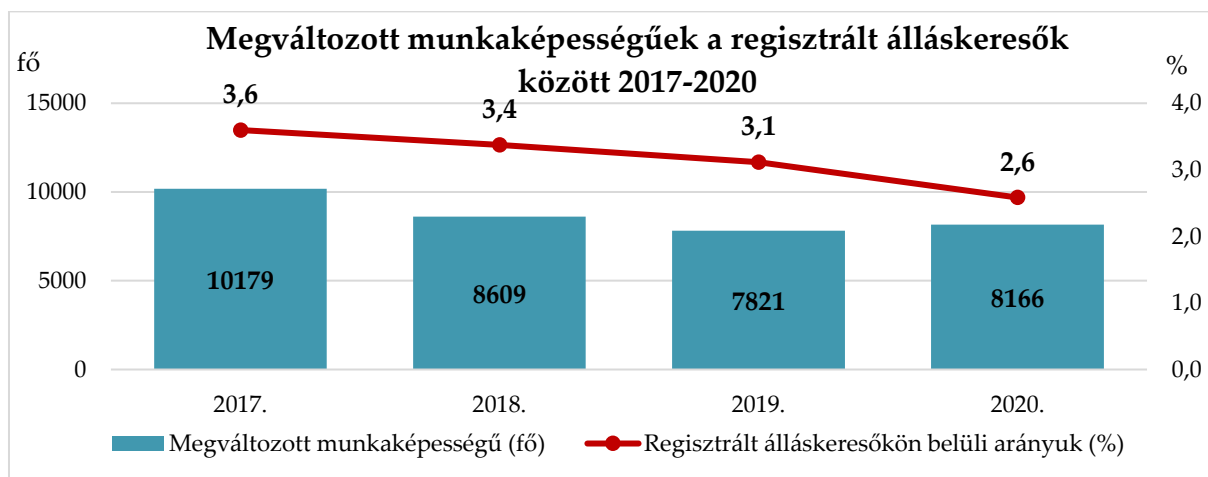

Forrás: KSH

2020-ban az újonnan véleményezetttek 8,7%-a került a „B1-es” (egészségi állapot 51–60%, rehabilitálható) kategóriába ez 2,9 ezer személyt jelentett, 2017-hez képest ebbe a kategóriába kerültek aránya 4,5 százalékponttal kevesebb. Ugyancsak csökkent a „E” (egészségi állapot 1–30%, önellátásra nem képes) kategóriába kerültek aránya 1,2 százalékponttal, 2020-ban a számuk 2,7 ezer fő volt (8,1%). A „C1-es” (egészségi állapot 31–50%, rehabilitálható) kategóriába kerültek 2020-ban az újonnan véleményezetttek közül, 5,2% (ez 1,7 ezer főt jelentett), a vizsgált időszak alatt 3,0 százalékponttal lett kisebb az újonnan besoroltak aránya ebben a kategóriában.

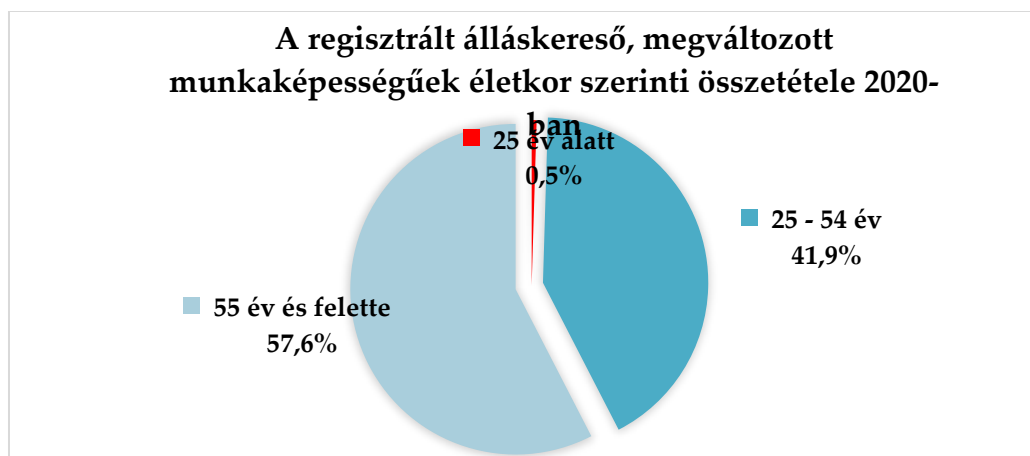
Megváltozott munkaképességűek a regisztrált álláskeresők között

A nem foglalkoztatott megváltozott munkaképességűek számosan regisztráltatják magukat álláskeresőként a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) rendszerében. Az NFSZ adatai alapján 2017 és 2020 közötti időszakban 10,2 ezer főről 8,2 ezer főre csökkent az álláskeresők között a megváltozott munkaképességűek száma. Ezzel párhuzamosan az álláskeresőkön belüli aránya is csökkent, a 2020-ban 2,6% volt az arányuk, egy százalékponttal kisebb, mint 2017-ben.

Forrás: NFSZ

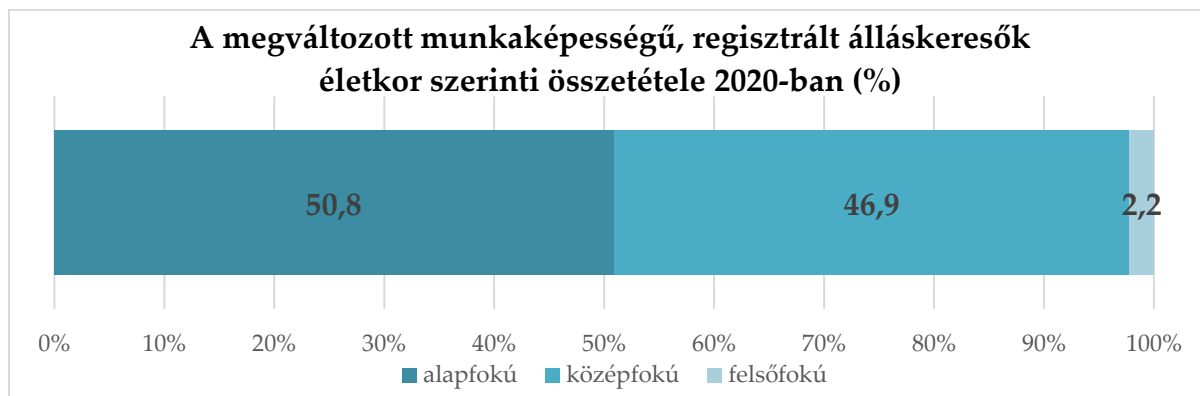
2020-ban a regisztrált álláskeresők között a megváltozott munkaképességűeken belül a 25 év alattiak aránya alul reprezentált, arányuk ebben a korcsoportban 0,5% volt, ezzel szemben a nem megváltozott munkaképességűek aránya 14,3% volt ebben a korcsoportban. Az 55 évesek és az a felettek aránya viszont felül reprezentált volt a megváltozott munkaképességűek között 57,6%, ezzel szemben a nem megváltozott munkaképességűek között mindössze 22,7%.

Forrás: NFSZ

A megváltozott munkaképességűek álláskeresőik között 41,9% a volt 2020-ban a 25-54 évesek aránya, a nem megváltozott munkaképességű álláskeresőik között magasabb, 63,0%.

2020-ban a megváltozott munkaképességű regisztrált álláskeresőik több, mint a fele (50,8%-a) alacsony végzettséggel rendelkezett, közepes végzettséggel a 46,9%-uk rendelkezett és a felsőfokúak aránya a 2,2%

Forrás: NFSZ

Tartalomjegyzék

Helyzetkép a megváltozott munkaképességek foglalkoztatásáról - 2017-2020	2
Jellemzők	3
Megváltozott munkaképességűek száma	3
Megváltozott munkaképességűek életkor összetétele	3
Iskolai végzettség szerinti összetétel	4
Területi megoszlás	4
Megváltozott munkaképességűek gazdasági aktivitása	5
A kapott juttatások	6
Megváltozott munkaképességűek háztartásának néhány jellemzője 2020-ban	7
Háztartás aktivitása	7
Házastárs aktivitása	8
15 év alatti gyermekek száma a megváltozott munkaképességűek háztartásában	8
Foglalkoztatás	9
Megváltozott munkaképességűek munkaerőpiaci részvétele	9
Megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási mutatói	9
A megváltozott és nem megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási mutatóinak összehasonlítása	9
Foglalkoztatási arány	10
Munkanélküliségi ráta	10
Aktivitási arány	11
A megváltozott munkaképességűek munkaszerződésének ideje	12
A határozott időre szóló munkaszerződés oka	12
Rész- illetve teljes munkaidős foglalkoztatás	13
Rész- illetve teljes munkaidős foglalkoztatás oka	14
Foglalkozás FEOR-08 főcsoport	14
Otthoni munka, távmunka	17
Munkahely jellemzői	18
A telephely dolgozóinak száma	18
A munkahely tulajdonformája	19
A munkáltató főtevékenysége szektorok szerint	20

A nem foglalkoztatottak jellemzői _____	22
Korábbi munka jellegű tevékenység _____	22
Az utolsó munka megszűnésének oka _____	22
Az ok, amiért nem keresett munkát _____	23
A volt munkahely főtevékenysége _____	24
Az előző foglalkozásuk főcsoportja szerint _____	24
Nyugdíj, ellátás, járadék és egyéb járandóság _____	26
Az újonnan véleményezett megváltozott munkaképességűek száma _____	27
Milyen minősítési kategóriák _____	27
Komplett minősítés szerint _____	28
Megváltozott munkaképességűek a regisztrált álláskeresők között _____	30